

Målet för vårens lunch var Sågmyra – en by med företagaranda

Det vattendrag som rinner genom Sågmyra har en god fallhöjd. Därför har det alltid varit naturligt med industriell verksamhet på orten. På 1820-talet byggdes en hytta och *Sågmyra gruvbolag* bildades, 1851 startades *Sågmyra nickelbruk* och på 1860-talet byggdes *Svanshammars liesmedja*.

Och sist, men inte minst: Axel Ludvig Tidstrand, från Västergötland, reser 1896 med tåg i Dalarna för att leta efter en lämplig ort, där han kan etablera ett nytt företag – en yllefabrik. Han stiger av tåget i Sågmyra och finner precis det han söker – lämplig mark och ett vattenfall. Allt köps för 2.000 kronor och uppbyggandet av *Tidstrands yllefabrik* påbörjas. A L Tidstrand ägnar sig åt fabriken medan hans hustru sköter de anställdas mat. Med tiden blir detta företag Skandinavians största yllefabrik, med som mest 1026 personer anställda.

På *Tidstrands* vävde man bl a pläddar och filter (t ex Viola Gråstens kända filt ”Snark”), kostymtyger och alla inredningstyger till Volvobilarna. Men år 1976 var storhetstiden förbi och man stängde fabriken.

I dag används den gamla fabriksbyggnaden av flera mindre företag. Bl a ett Outlet-företag, som säljer kläder, och firmor som tillverkar artiklar för olika högtider samt gratulationskort och presenter.

Stora företagare fanns i Sågmyra på den gamla goda tiden och naturligtvis måste sådana personer ha ståndsmässiga bostäder. 1870 byggdes det, numera rivna, ”Tyska slottet” av ägarna till nickelbruket. Sågmyra herrgård byggdes 1918-22 på initiativ av A L Tidstrand. Arkitekt var Gustaf Ankarcrone.

Det är i denna vackra byggnad som en grupp SPF:are från Falun samlas i början av maj månad för att avnjuta en god lunch. De flesta av oss har säkert sett det vackra huset utifrån och vi har läst rafflande berättelser i lokalpressen om branden som härjar herrgården 1993 och förstör delar av den ståtliga byggnaden.

Den sk Hedlund-gruppen äger i dag delar av fabriksbyggnaden och herrgården, där de två nedre planen renoverades 2007-2008. En restaurang- och konferensanläggning öppnades och drivs i dag av familjen Albanus som serverar lunch ons-fre 12.00-14.30 samt lör-sön 12.00-15.00.

Konstnären Lennart Sand har en permanent utställning i lokalerna. Så här kan man nu njuta av välgjord och smakfull kost samtidigt som man njuter av välgjord och smakfull konst. Och det gör vi alla denna dag i denna ljusa och behagliga miljö.

Text och foto: Inger Ågren-Grundelius

“Det lättsamma lagspelet”

Scramble är en uppskattad spelform i golf. Premiären genomfördes i fjol på Samuelsdal och fortsatte i våras. Spelare placeras i 3- eller 4-mannalag efter sina handicap i golf. Ett 25-tal medlemmar deltog.

– Hoppas intresset håller i sig. Alla uppskattar det lättsamma lagspelet. I våras var det något fler damer än herrar, berättar Lars-Erik Johansson.

Alla spelar ut på varje hål men sedan fortsätter man på bästa boll. Lag med lägsta resultatet vinner.

Lars-Erik och Inga Johansson tar emot anmälningarna och sätter ihop lagen när de får veta spelarnas handicap. De flesta ligger på mellan 20 och 30 i hcp.

– Det här är inte så allvarligt. Och så är det är trevligt att träffas, säger Lars-Erik som själv brukar hoppa in i något lag om någon saknas.

*Ebbe Edström slår ut från hål fem.
Hans Lindström väntar på sin tur.*

Spelet på 9-hålsbanan börjar klockan 9 och pågår två-tre timmar.

När alla är tillbaka i klubbhuset dröjer det inte länge förrän deltagarna får veta hur dagens runda har slutat – de tre första lagen presenteras.

– Varje spelare i det segrande laget brukar få en tjuga i pris, tillägger Lars-Erik.

Första onsdagen i augusti fort-sätter föreningen med scramble på Samuelsdal – glöm inte anmäla till Lars-Erik/Inga Johansson dagen före.

Text och foto: Sven-Erik Ejeborg

Ett scramblelag på väg till det "höga" sjätte hålet på Samuelsdal. Närmast kameran Vivianne Eriksson och Stig Zandén.

Vårvandringar med mycket sol

Sista snön låg fortfarande kvar när vårens första skogsvandring genomfördes på Jungfruberget. Det blev en premiär i starka vindar. Men det skulle bli bättre. Deltagarna var utrustade med grova skor och kaffe. Alla tyckte det var skönt komma igång igen efter vintern.

Våren kom och på etapp två var starten förlagd till Jungfrurondellen. Sedan passerades Stenslund, Ingarvet och Slätta. Inte mycket skog. Men det gjorde inget. När vandrarna kom in på Solvägen väntade en rejäl backe. Som bekant har Falun gott om backar – men det är skogsvandrarna vana vid.

Rottnebyskogen lockar alltid. Vårens tredje skogsvandring hade knappt börjat förrän Nils Jonsson lockade med saft på den egna tomten. Deltagarna tackade och tog emot. Vid andra stopp berättade Bengt Everbrand vilka fåglar han ”hittat” i sin kikare.

Torsdagen därpå vandrade SPF:arna från Sjulsarvet till punkt 305,9 i Lugnet. Där intogs det medhavda kaffet. Vintertid kan man där höra mindre vana skidåkare pusta efter ett kilometerlångt tungt motlut. Så lång backe blev det inte på denna tur. Ett kort stopp gjordes i Lärkstugan som ligger en bit nedanför toppen.

Nils Fäldt tackar två av fritidsledarna på Harmsarvet för informationen.

Vårfinalen på Lilltorpet blev en fullträff. På Harmsarvet, den populära naturskolan, berättar ledare för skolbarn (och nu även för SPF:are) om livet på en lantgård för hundra år sedan. Då kan man inte ha en traktor på gården, så den fick ersättas av en häst.

Promenaden fortsatte genom det gamla bergsmanslandskapet som stod i full blom. På ett ställe gick stigen rakt in i en ”levande” fårhage. Det var höjdpunkten på vårens

vandringar. Bengt Everbrand hade i sin kikare hittat 20 olika fågelarter, bl a göktyta och trädpiplärka.

Efter kaffet inne på Lilltorpet berättade Dagmar Ekstrand från IOGT-NTO Falun, huvudansvarig för aktiviteterna på festplatsen, om livet på och vid Lilltorpet för länge sedan och om aktiviteterna under sommaren.

Den 11 september har SPF Falubygden sin sedvanliga friluftsdag på Lilltorpet – en dag att boka in i almanackan!

Dagmar Ekstrand berättade om Lilltorpet.

Men sårens skogsvandringar slutade inte på Lilltorpet utan i Rättvik. Från början var det meningen att denna extra vandring skulle förläggas i skogen bortom Springkällan. Men Siljan lockade mer. Det blev också en lyckad dag.

Kände vandringsledaren Per Mårthans tog emot de 25 SPF:arna utanför Stiftsgården. Efter kort beskrivning av området gav sig deltagarna iväg genom hembygdsgården till S:t Davidsgården och Meditationsgården på andra sidan riksvägen.

Där råder alltid tystnad. Men kurser pågår året runt. Deltagarna fick även tillfälle träffa prästen och föreståndaren Per Mases (bilden t v), han kom dit redan 1962.

Efter kort vandring på delar av Dalkarlsvägen passerades riksvägen på nytt. Och så var faluborna inne i Sjurberg med sina många, vackra dalahus. Några korta stopp gjordes innan gruppen fortsatte

mot Siljan och kaffepausen på en nerlagd båtplats.

Det blev en oförglömlig stund. Vårsolen värmdde, Siljan låg spegelblank och kaffet smakade perfekt. Per Mårthans berättade om trakten och stora händelser. Men han kunde även sjunga. Det var sånger som överraskade och glädde.

Vandringen fortsatte utmed stranden. Efter ett kort stopp på Persborgs relativt nybyggda brygga var gruppen tillbaka till Stiftsgården och lunchen som avslutade denna lyckade dag i Rättvik.

Margit Montin och Inga-Lill Berg, båda flitiga SPF-vandrare sedan fem år tillbaka, var liksom övriga i gruppen helnöjda med dagen. Särskilt Margit som bott i Rättvik.

– Jag blev överraskad att det lilla huset nära stranden som jag övernattat i fortfarande står kvar, sade Margit.

Guiden Per Mårthans flankerad av Margit Montin och Inga-Lill Berg, båda flitiga i skogsvandrargruppen.

Det kan tänkas att gruppen återvänder till Rättvik när höstens fem ordinarie vandringar är genomförda. Men då blir det en vandring bortom Springkällan, utan guide, på sju-åtta kilometer. Intresserade kan höra av sig under höstens ordinarie skogsvandringar i och runt Falun.

Text och foto: Sven-Erik Ejeborg

Resa till OD:s vårkonsert

” Vi ska lyssna till manskörernas manskör!” Så inledde vår reseledare John Nordqvist sin presentation av resans mål – Orphei Drängars traditionella vårkonsert i Uppsala universitets aula. Visst var det tradition vi mötte, men det program vi bjöds på rymde musik från välbekanta romantiska vårsånger och opera till djärv modernistisk körmusik. Och naturligtvis glimtar av körens speciella humor och lekfullhet.

Många i falugruppen har en speciell relation till den akademiska staden Uppsala. Därför kändes det extra spännande att samlas till en god lunch på det välbekanta studentfikat Café Alma i universitetsbyggnadens källare. Hans Nilsson blev inspirerad

och anknöt till sina uppsalaminnen och drömmar med en dikt ”Svandammen”. En kvartett sångare från ”senior-OD” underhöll med visor och serenader.

Men sedan samlades vi i aulan för konserten. Kören har en lång tradition och har haft dirigenter som Hugo Alfvén, Eric Ericson och Robert Sund och leds nu sedan två år av Cecilia Rydinger Alin, den första kvinnan. Hon fullföljer körens traditioner och utveckling även mot modern djärv körmusik. Internationell körmusik från bland annat Finland och Estland fanns med. Jan Sandströms komposition inspirerad av gibbonapors snatter sjöngs med inlevelse av kören.

Årets välsjungande solist var den unga sopranen Elin Rombo, i början av en internationell karriär.

Visst var det ”manskörernas manskör” vi särskilt hade i minnet när vi under hemresan samlade intrycken från resan, förnämligt presenterad och arrangerad av John Nordqvist. Tord Jansson från Far i Buss förde oss säkert hem till Falun.

*Text och foto:
Gustaf Lagerby*

*I konsertpubliken
fanns bl a SPF:arna
Else Mill (t v) och
Inger Ågren-
Grundelius.*